

Omstillingsprogrammet 2004 – 2007

Medisinsk divisjon, Ullevål universitetssykehus

Medisinsk divisjon ved Ullevål universitetssykehus har i lengre tid hatt fokus på å videreutvikle samarbeidet med kommunehelsetjenesten. Dette er et arbeid som nå intensiveres gjennom et **Omstillingsprogram 2004-2007 ved Medisinsk divisjon**. Det er i første rekke et program som vil fokusere på effektive og kvalitativt gode behandlingsforløp; (1) På tvers av kommune- og spesialisthelsetjenesten, og (2) Internt mellom de ulike divisjoner og avdelinger i sykehuset. Intensjonen er å videreutvikle samarbeidet med de 5 bydelene i Oslo kommune som utgjør opptaksområdet til Ullevål universitetssykehus. Samtidig arbeider vi med dette samarbeidet som et modellprogram med overføringsmuligheter i Oslo kommune og til øvrige norske kommuner og sykehus.

Bakgrunnen for å starte opp et omstillingsprogram er:

- Økt kunnskap om krav til endret organisering og behov for økt samarbeid i hele behandlingskjeden for eldre pasienter
- Etterspørsel etter en plan for helhetlig behandlingsforløp for eldre og kronikere innen 2005
- Krav om effektivisering og økonomisk innstramning
- Det store volumet som andelen eldre utgjør i Medisinsk divisjon: Andelen eldre over 75 år **45,7 %** av det totale antall liggedøgn ved Medisinsk divisjon (22,5 % for hele UUS)
- Internt ønske i Medisinsk divisjon om å videreutvikle en kultur og utvikle ny kunnskap om systematisk forbedring på alle nivåer

Målet er sammenhengende behandlingsskjeder for den enkelte pasient knyttet til individuell plan:

1. Effektive og gode kvalitative behandlingsforløp hvor nødvendige tiltak ytes til riktig tid og på rett sted i kjeden fra hjem til hjem
2. Best mulig ressursutnyttelse med hensyn til:
 - a) Øyeblikkelig hjelp senger ved Ullevål universitetssykehus
 - b) Rehabiliteringssenger ved Ullevål universitetssykehus
 - c) Ressursene i de 5 bydelene i Oslo kommune som utgjør sykehusets opptaksområde
3. Utviklet modell for økt samarbeid, kompetanseoverføring og kompetansestøtte mellom kommunehelsetjenesten og sykehuset

Arbeidet med en videreutvikling av samarbeidet vil ha fokus på informasjon, kommunikasjon og gjensidig kompetanseoverføring som sentrale elementer i enhetlige behandlingsskjeder. Dette er spesielt aktuelt for eldre og kronikergruppen, men også for andre pasientkategorier. Vi har i tillegg hentet ideer og etablert samarbeid med følgende miljøer som er toneangivende i forhold til samhandling og kompetanseoverføring mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten:

- Jönköping i Sverige
- Institute for Health Care Improvement, Boston
- St Olavs Hospital og Trondheim kommune
- Samarbeidet mellom Enhet for geriatrik, Umeå universitet
- Samarbeidet mellom Asker og Bærum kommune og sykehuset

Omstillingsprogrammet vektlegger:

- Sammenhengende pasientforløp og organisatoriske systemforbedringer som gir redusert ventetid og effektive behandlingsforløp for pasientene
- Gjensidig kompetanseoverføring og kompetansestøtte mellom helsetjenestenivåene
- Forebygge innleggelser, men også å få pasientene raskere inn når de har behov for innleggelser i sykehuset
- Videreutvikle utskrivningsprosessene
- Opplæring av pasientene til å bli eksperter på sin egen livssituasjon og evne til mestring
- Systematisk dokumentasjon

Hensikten med omstillingsprogrammet er at vi sammen finner de gode løsningene som sikrer effektive og kvalitativt gode behandlingsforløp på tvers av kommune- og spesialisthelsetjenesten, men også internt mellom de ulike divisjoner og avdelinger i sykehuset. Samtidig ønsker vi å understøtte forskning og utvikling som en del av en omfattende omstilling av det geriatriske tilbudet ved Ullevål universitetssykehus.

Som en del av omstillingsprogrammet for det geriatriske tilbudet inviterte Medisinsk divisjon sentrale fagpersoner som er involvert i, og har ansvaret for, den eldre pasient fra hjem til sykehus og hjem igjen til idédugnad 6. februar 2004. Her kom det mange innspill om hva som vil være gode og hensiktsmessige løsninger for behandling av eldre og deres behov. Fra denne idédugnaden ble det laget et dokument som innspill for det videre arbeidet. Det ble nedsatt 5 arbeidsgrupper med mandat om å videreutvikle samarbeidet mellom de 5 bydelene i Oslo kommune og Ullevål universitetssykehus. Hver arbeidsgruppe har fokus på hver sin store pasientgruppe; Eldre pasienter med hjerneslag, Eldre pasienter med brudd; Eldre pasienter med hukommelsessvikt og demens; Eldre pasienter med akutt funksjonssvikt. Det ble også etablert en tverrfaglig referansegruppe med representasjon fra blant annet Umeå universitet, St. Olavs Hospital, Universitet i Oslo og Høgskolen i Oslo.

Parallelt har Medisinsk divisjon tatt initiativ til å forankre omstillingsprogrammet i Oslo kommune ved kommunaldirektør Bjørg Månun Andersson, Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester. Programmet ble presentert ved Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenesters sektordirektørmøte 01.09.2004. Som en oppfølging ble de 5 bydelene som utgjør opptaksområdet til Ullevål universitetssykehus invitert av kommunaldirektør Månun Andersson og administrerende direktør Helge J. Kjersem, Ullevål universitetssykehus, til et eget samarbeidsmøte 13.09.2004 med invitasjon om samarbeid i omstillingsprogrammet 2004 – 2007. Medisinsk direktør Haakon Melsom, konst. avdelingsoverlege Brynhild Stensrød og leder av omstillingsprogrammet Vidar Kårikstad har gjennom separate møter med bydelsdirektørene og bydelsoverlegene med stab i de 5 bydelene oppnådd bydelsadministrasjonenes godkjenning for samhandling i omstillingsprogrammet.

Sykehuset er opptatt av å finne gode løsninger som sikrer effektive pasientforløp på tvers av kommune- og spesialisthelsetjenesten og internt i sykehuset. For å sikre at de valg som gjøres er til beste for pasientbehandlingen, skal prosessen understøttes av forskning og utviklingsprosjekter. På denne bakgrunn er det etablert 2 samarbeidsprosjekter mellom de 5 bydelene i Oslo kommune og Ullevål universitetssykehus:

- Samarbeidsprosjektet *"Samhandling og kompetanseoverføring mellom 10 sykehjem i Oslo kommune og Medisinsk divisjon, UUS"* med oppstart 03.02.2003
- *"Ny behandlingsskjede for eldre pasienter med brudd – et samarbeidsprosjekt mellom de 5 bydelene i Oslo kommune som utgjør UUS opptaksområde, Medisinsk divisjon og Ortopedisk senter"* med oppstart 01.03.2004

Hjerte- og Lungesenteret ved Ullevål universitetssykehus har tatt initiativ til å delta i dette samarbeidet med fokus på Eldre pasienter med hjertesvikt og Eldre pasienter med KOLS.

Første del i gjennomføringen av Omstillingsprogrammet vil skje som en kombinasjon av (1) En videreutvikling av dagens praksis, og (2) Utpøving av 6 pilotprosjekter i ulike bydeler i samarbeid og samhandling med Ullevål universitetssykehus:

- Etablering av områdegeriatri
- Praksiskonsulentordningen (PKO)
- Eldre med brudd - ressursteam
- Hjerneslagrehabilitering
- Etablering av 1 ½ linjetjeneste for geriatriiske pasienter
- Etablering av hukommelse- og demensutredningsteam

Hvert av pilotprosjektene er organisert ut fra følgende modell:

- En felles referansegruppe for alle pilotprosjektene
- En og samme prosjektleder for alle pilotprosjektene
- En prosjektgrupp/arbeidsgruppe for hvert av pilotprosjektene
- En ressursgruppe/ressursteam med operativt ansvar for hvert av pilotprosjektene

Pilotprosjektene vil gjennomføres i ulike bydeler i 2005 med planlagt utvidelse etter evaluering til alle de 5 bydelene i 2006. Intensjonen er å oppnå en plan for kontinuerlig videreutvikling av behandlingsforløpene for de største pasientgruppene i samhandlingen mellom bydelene i Oslo kommune og Ullevål universitetssykehus frem mot 2010.

Med vennlig hilsen

Sigrud J. Askum
Divisjonsdirektør
Medisinsk divisjon
Ullevål universitetssykehus

Vidar Kårikstad
Prosjektleder og leder av omstillingsprogrammet
Medisinsk divisjon
Ullevål universitetssykehus

Vedlegg:
6 pilotprosjekt